

TERUGBLIK VOORJAARSBLOEIERS

Matige oogst, matige afzet

Het handelssseizoen 2010-2011 kende voor de voorjaarsbloeiers een wisselend verloop. De tulpenprijzen leden volgens verschillende vakgenoten onder de mindere vraag vanuit het buitenland. Daarbij sluit het geteelde sortiment nog altijd onvoldoende aan op de marktvraag. Narcissen en hyacinten kenden een stabiele tot licht positieve tendens; door overaanbod zijn irissen na het goede vorige jaar weer weggezakt.

Tekst: Gerrit Wildenbeest
Foto en illustraties: René Faas, CNB

“De tulpen groeiden in het vroege voorjaar vrij vlot”, kijkt Jan Holmaat (Holtmaat Bloembollen BV, Creil) terug op het groeiseizoen. “Daarna kregen we tussen april en begin juni een zeer droge periode, waarin we zeven tot tien keer moesten beregenen”. Tot aan het rooien volgde een gematigder maar nog altijd betrekkelijk droge weersontwikkeling, waarin wel veel zonneprijzen werden ingeleverd. Vooral bij de oudere cultivars, zoals de Marvels - en de Monte Carlo sporten - kostte dit opbrengst. Het jongere sortiment, zoals ‘Strong Gold’, kwam wel beter te voorschijn. Over de hele linie spreekt Holtmaat van een normale oogst, die wel wat lager uitviel dan de laatste twee jaar. De (voorverkoop) bollenprijzen begonnen in de herfst 2010 op een matig niveau, maar stegen onder invloed van de goede bloemenprijzen in december, januari en februari geleidelijk tot een beter niveau. Na half maart zakten de bloemenprijzen ver weg en dat had een negatief effect op de bollenhandel. Holtmaat schat dat de export zo’n 10 procent minder bollen heeft afgezet naar het buitenland. Dat vooral omdat nogal al wat exporteurs afscheid hebben genomen van klanten die door de voorzichtige kredietverlening van de banken worstelen met financieringsproblemen. Broeiers in een straal van 600 kilometer – Hongarije, Polen, Scandinavische landen – voelden ook de druk op hun rendement van de goedkope Nederlandse importbloemen.

INCOURANTE SORTIMENT

Wat op dit moment nog onverkocht in de schuur staat betreft vooral het moeilijke, niet gevraagde sortiment. Jan denkt en verwacht dat zeker de Flevolandse kwekers dit seizoen

afscheid gaan nemen van het incurante sortiment. Volgens sommigen is een krimp van 10 procent van het huidige tulpenareaal van circa 10.000 ha noodzakelijk voor een echt renderende sector. Holtmaat beaamt dat een krimp kan leiden tot betere prijzen en dus een betere beloning voor je kosten. “Een lichte krimp zou goed uitkomen, ik verwacht ook dat dit gaat gebeuren”. Altijd bepalend voor de sfeer in het bollenvak zijn de bloemenprijzen. Wat dat betreft is hij niet pessimistisch. De bollen zijn op tijd in stadium G, het zal weinig problemen kosten om de normale broeischema’s te draaien. Hij verwacht dat er wellicht iets minder bloemen op de markt zullen komen. ‘De uitbreiding houdt een keer op’. Natuurlijk, er blijven altijd onzekerheden, zoals de economische situatie of plotseling optredende calamiteiten zoals de Ehec-crisis van deze zomer. “Maar ik ben optimistisch, ik verwacht een redelijk tot goed bloemenseizoen”.

GOEDKOPE BLOEMEN

“De oogst was minder dan vorig jaar. Toch draaien we weer een slecht seizoen met onvoldoende rendement voor de bollenkweker. Waar ligt dat aan?”, zet Gerard van Dijk van broeierijexporteur P. Nelis & zn de zaken op scherp. Het antwoord ligt volgens hem vooral in de goedkope Nederlandse bloemen die de buitenlandse broeiers in de problemen brengen. “De broeierij is slecht afgelopen door een zeer late Pasen, te warm weer, te veel aanbod bij te overvraagde prijzen in de bloemen. Daardoor gingen er veel goedkope bloemen naar het buitenland. Die goedkope import verstoorde de interne markt”. Daardoor verdient de buitenlandse broeier niets, met als gevolg dat hij maar mondjesmaat bollen koopt. Daarbij komt het ongelukkige toeval dat Pasen 2012 heel vroeg valt. De meeste broeiers broeien tot Pasen, waardoor de export in vergelijking met

een latere Pasen een set mist in de verkoop. Samenvattend: hoe meer bollen geëxporteerd worden, hoe beter de prijzen voor de kweker zijn, maar die economische wetmatigheid is dit seizoen geweld aan gedaan. Er zijn bollen genoeg maar bijna geen naorders. “Er is door de recessie minder geld verdiend; broeiers met betalingsproblemen krijgen geen of minder bollen”. De grote maten zijn nog aardig weggegaan maar de tieners blijven over. Daarbij komt dat het sortiment totaal niet past bij de vraag. In Nederland worden de goedkope massasoorten nog wel goed verkocht, de overige soorten zijn niet gevraagd. “Die omslag zie je nu ook in het buitenland. We hebben 3500 cultivars, waarvan alleen een handjevol soorten gevraagd is. Het overbodige sortiment moet weggegooid worden. Ja, ik weet dat deze bollen voor een deel verdwijnen in de droogverkoop, die kan altijd wel goedkope bollen gebruiken. Maar bollen oprapen voor 20-25 euro, dat geeft de kwekerij geen rendement”.

CONCURRENTIE

Broeierij en kwekerij zijn dus samen verantwoordelijk voor het slechte rendement, waarbij Van Dijk toch het zwaartepunt legt aan de bloemenkant. De schaalvergroting in de broeierij is niet tegen te houden, maar als dat steeds grotere aantallen goedkope supermarkt tulpen oplevert, die de buitenlandse broeiers beconcurreren, spannen we het paard achter de wagen. “Dan zet je een spiraal naar beneden in. Vroeger ging 80 procent van de broeierijbollen naar het buitenland en bleef maar 20 procent in het binnenland, nu is dat precies andersom. We moeten zorgen voor een grotere export en minder uitbreiden in de binnenlandse broeierij”. Samen met het weggoeien van het onverkoopte sortiment is dat de enige oplossing om weer een rendabel prijsniveau voor zowel kweker als buitenlandse broeier te bereiken. En de broeierijexport is gebaat bij een uniforme prijsstelling, dat scheidt vertrouwen, stelt Van Dijk. Wat voor de tulpen geldt, geldt ook voor de huidige hyacintenmarkt. Ondanks de mindere oogst in vooral de grote maten, zijn er te veel hyacinten in verhouding tot de vraag, vindt Van Dijk. Er worden minder hyacinten in de preparatie verkocht in het buitenland, wat te maken heeft met hun verminderde rendement. Bij de narcissen is het aanbod van de bepalende cultivar Tête-à-Tête door een mindere oogst aardig aangepast aan de vraag. Van Dijk vindt wel dat door de nadruk op Tête-à-Tête het narcissensortiment langzamerhand te eenzijdig wordt. “We moeten andere soorten zeker niet vergeten”.

Voor de up-to-date versie: zie CNB Online

Vanaf vandaag kunnen CNB-klienten via CNB Online de gemiddelde prijzen tulp, hyacint en narcis van het IVB CNB inzien, aangevuld met tal van andere interessante marktgegevens. Voor actuele marktinformatie kunt u uiteraard ook terecht bij uw vertegenwoordiger. Voor algemene vragen kunt u terecht bij Commerciële Zaken. CNB blikt twee keer per jaar middels interviews terug op het verloop van het handelstijdsel.

Krokussen zijn momenteel zo duur, dat er hier en daar wel eens wat orders gemist worden. Toch valt te hopen dat de beste prijzen kwekers niet in de verleiding brengt tot onverantwoorde uitbreidingen.

UITBREIDING

Na het zowel voor de bloemen als de bollen redelijke verlopen vorige seizoen is de marktsituatie bij de irissen dit seizoen minder florissant, stellen de iriskenners Kees Beerepoot (Beerepoot Wijdenes BV) en Hans Pater. Daarvoor zijn diverse oorzaken aan te wijzen. Bezien vanuit de bloemenkant had de iris net als veel andere snijbloemen in de belangrijke bloemenmaanden januari, februari, maart te maken met een mindere vraag, waardoor het aanbod uit de pas liep met de vraag. "De mensen hebben minder te besteden, dat merken we ook in de sierteelt", zegt Kees Beerepoot. Al met al kwamen de bloemenprijzen niet boven de 8,5 cent uit en dat is te weinig: de bloemenprijzen zijn pas lonend bij minimaal 11 cent gemiddeld over het seizoen. Een meer structurele oorzaak is dat de irisverkoop merendeels via het Engelse supermarktkanaal verloopt waar prijs een belangrijk aankoopcriterium is. Bij de bloemist zie je weinig irissen, mede omdat de houdbaarheid nog al eens te wensen overlaat en de omzetsnelheid te laag ligt. Anderzijds is en blijft de iris een unieke en prachtige bloem. "De con-

summent gaat de iris echt missen als ie er niet meer is". In de bollenteelt lieten kwekers zich door de goede bloemenprijzen van 2010 weer eens verleiden tot een uitbreiding van 7 hectare in het voor de Nederlandse broeierij bepalende ras 'Blue Magic'. Bij een normale oogst - hoogstens iets minder dan de afgelopen twee jaar - was dat te veel van het goede. Dat betekent dus te veel bollen op de markt in verhouding tot de vraag. Overigens, ook soorten die voor de buitenlandse markt bestemd zijn en waarin geen areaaluitbreiding heeft plaatsgevonden, zijn lastig te verkopen. Dat kwekers toch weer in de val zijn getrapt van te grote areaaluitbreiding heeft volgens Kees Beerepoot ook te maken met het gegeven dat irissen zo goed in het teeltplan passen. "Er is geen uitwijkmogelijkheid". Zowel Hans als Kees zijn het er over eens dat het weer in de pas brengen van de vraag met het aanbod de enige mogelijkheid is voor een rendabel irissenvak. Waarom dit zo lastig lukt in een sector die uit nauwelijks meer dan twintig kwekers bestaat, is een vraag die iedereen voor zichzelf moet beantwoorden.

POSITIEF

Nog een paar restanten en dan zit het seizoen 2010-2011 erop voor de CNB-hyacintenspecialisten Bas Scholten en Wim Zandwijk. Door het droge voorjaar was de oogst minder dan het afgelopen jaar. Samen met de algehele

areaalkrimp betekende dit dat er dit seizoen minder bollen op de markt kwamen dan vorig jaar. "Daardoor bleven de prijzen er goed op, met voor roze en blauw soms een plusje in de maten 15-16", zeggen Bas en Wim. Opvallend was dat er dit jaar voor het eerst meer White Pearl's over bleven in vergelijking met andere jaren. "White Pearl" was verhoudingsgewijs te duur. Ook opmerkelijk was dat sommige kwekers al bezig waren met het afleveren voor de vroege leveranties, terwijl anderen nog bezig waren met het rooien. Door het natte weer was het voor exporteurs die hun bollen vroeg wilden afsturen overigens soms moeilijk om op tijd bollen te krijgen. Snot deed zich dit jaar in iets meer partijen voor dan vorig jaar, maar vaak betrof het aantastingen van weinig betekenis. Maar het is wel begrijpelijk dat de droogverkoop zich hierover zorgen maakt. Met het einde van seizoen 2010-2011 in zicht, zijn Bas en Wim alweer gestart met de beddenverkoop voor 2011-2012. In de broeierij worden minder hyacinten verwacht, wat positief kan uitwerken op de prijzen. "Maar we hebben afgelopen jaar gezien, zie december 2010, dat het weer van grote betekenis is voor het actuele prijsverloop". Al met al sluiten beide hyacintenspecialisten het voorbije seizoen tevreden af en zijn ze ook voor het komend jaar redelijk positief gestemd.